

הרב אבא שמואל ברקוביץ'
בני ברק

הערה למעשה

במגן אברהם (סימן ח ס"ק ז) כתב לומר בציצית – בשו"א, ומקורו טהור מדברי הלבוש, ובשם הב"ח כתב לומר בפת"ח.

והנה טעמו של הב"ח נתפרש בדבריו (או"ח כד): "ולפי זה צריך לומר להתעטף בציצית, בפת"ח תחת הבי"ת, להורות על עיקר המצוה שהיא פתיל תכלת שעל ידו יזכור כל מצות ה'. גם על פי הדקדוק צריך לומר [ב]פת"ח". ומשמע, דעיקר טעמו משום דעיקר המצוה הוא התכלת, ועוד מוסיף לזה שכן הוא ע"פ הדקדוק.

ויותר נתפרש הדבר בדברי הלבוש, דפירוש מילת בציצית בפת"ח עניינו בהציצית הידועה, דהיינו הציצית השלמה שציוונו הבורא יתברך שמו בתוה"ק. ולפיכך, כיון דעיקר המצוה הוא תכלת, כתב הב"ח שיאמר בפת"ח כדי להזכיר שלמות המצוה, שהיא הציצית עם התכלת.

אמנם הלבוש מהאי טעמא גופיה פליג עליה, ולדבריו אינו נכון מצד הדין, דכיון דבציצית משמע בציצית תכלת, אם כן הרי הוא אומר שקרים בברכתו (וכן סבירא ליה דאין קפידא בזה מצד הדקדוק). ולפיכך מסיים ביה דכל האומר בפת"ח טעות גמור הוא. וכן נראית דעתו של המג"א, כפי שגם הביאו במשנה ברורה (או"ח ח ס"ק י').

ולפי זה, כל הזוכה להטיל תכלת בבגדו יש לו לברך כתיקונו בציצית בפת"ח ולא בשו"א אף לדעת הלבוש והמג"א (וכל שכן לדעת הב"ח דלדידיה אף בלבן מברך כן).